

ประเภทของผลงานทางวิชาการ

นำเสนอเมื่อ : 9 ม.ค. 2552

ประเภทของผลงานทางวิชาการ

ผลงานทางวิชาการสามารถแบ่งออกได้ 11 ประเภท คือ

1. หนังสือ
2. ตำรา
3. เอกสารประกอบการสอน
4. เอกสารคำสอน
5. บทความทางวิชาการ
6. ผลงานวิจัย/วิเคราะห์
7. งานแปล
8. รายงานการศึกษาค้นคว้า
9. สื่อการเรียนการสอน
10. รายงานโครงการต่าง ๆ
11. ผลงานลักษณะอื่น ๆ

1. หนังสือ หมายถึง

เอกสารทางวิชาการหรือกึ่งวิชาการที่ได้เรียบเรียงอย่างมีระบบเข้าปกเย็บเล่มเรียบร้อย มีสารบัญชั แบ่งหมวดหมู่ของเนื้อหาอย่างชัดเจน (ตีพิมพ์) ใช้ อักษรตัวพิมพ์ และมีการเผยแพร่ เนื้อหาจะต้องมีความละเอียดสมบูรณ์ และลึกซึ้งมาก แต่ไม่จำเป็นต้องครอบคลุมรายวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1.1 หนังสือเรียนหรือบทเรียน หมายถึง เอกสารที่ จัดเป็นรูปเล่ม

ใช้สำหรับการเรียนมีสาระตรงตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรอย่างถูกต้อง อาจมีลักษณะเป็นหนังสือเล่มเดียวตามกลุ่มวิชาหรือรายวิชาใดหรือเป็นชุด คือมีหลายเล่ม หลายชนิดอยู่ในเดียวกันก็ได้ และอาจมีแบบฝึกหัดประกอบด้วยเพื่อเป็นสื่อการเรียน สำหรับให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะและแตกฉานในบทเรียน สำหรับรายวิชาที่เน้นทักษะและ การปฏิบัติ

1.2 หนังสือเสริมประสบการณ์ หมายถึง

หนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนและผู้สอนใช้ประกอบการเรียนการสอน แต่มิได้กำหนดเป็นหนังสือเรียน

หรือแบบเรียนเพื่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน

เพื่อสร้างเสริมทักษะและนิสัยรักการอ่าน

หรือเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนตามหลักสูตรให้กว้างขวางขึ้น จำแนกเป็น 4 ประเภท คือ

1.2.1 หนังสืออ่านนอกเวลา หมายถึง

หนังสือที่ใช้ในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งตามหลักสูตร

นอกเหนือจากหนังสือเรียนสำหรับให้นักเรียนอ่านนอกเวลาเรียน โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนตามหลักสูตร

1.2.2 หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง

หนังสือที่มีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตร

เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

หรือช่วยให้ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

1.2.3 หนังสือส่งเสริมการอ่าน หมายถึง

หนังสือที่จัดทำเพื่อส่งเสริมผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่านและมีนิสัยรักการ

อ่านมากยิ่งขึ้น อาจเป็นหนังสือสารคดี นวนิยาย นิทาน ฯลฯ

ที่ไม่ขัดต่อวัฒนธรรม ประเพณีและศีลธรรมอันดีงาม ให้ความรู้ มีคติและมีสารประโยชน์ชวนให้อ่าน

1.2.4 หนังสืออ้างอิง หมายถึง

หนังสือสำหรับใช้ค้นคว้าอ้างอิงเกี่ยวกับการเรียนการสอน

1.3 หนังสืออื่น ๆ

2. ตำรา (งานแต่ง งานเรียบเรียง) หมายถึง เอกสารที่ใช้ในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะที่เรียบเรียงอย่างมีระบบ เช่น ประกอบด้วยคำนำ สารบัญ เนื้อเรื่อง สรุปและการอ้างอิงที่ครบถ้วนสมบูรณ์ทันสมัย โดยจะต้องมีเนื้อหาสาระอย่างละเอียดครอบคลุมวิชาหรือส่วนของวิชาที่ตนเชี่ยวชาญ/ชำนาญการ โดยมีวัตถุประสงค์ที่ใช้เป็นหลักในการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่ใช้ในสถานศึกษาและต้องจัดทำเป็นรูปเล่มอย่างเรียบร้อย

3. เอกสารประกอบการสอน หมายถึง เอกสารหรืออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งตามหลักสูตรที่ใช้ในสถานศึกษา มีหัวข้อและเนื้อหาครอบคลุมและครบถ้วนตามรายละเอียดของวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 1 รายวิชาและครอบคลุมด้าน ๆ ดังต่อไปนี้

- 3.1 ความมุ่งหมาย
- 3.2 เนื้อหา
- 3.3 กิจการและวิธีสอน
- 3.4 อุปกรณ์ที่ใช้
- 3.5 วิธีประเมินผล

ดังนั้น สิ่งที่จะช่วยให้ครูสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เรียกได้ว่าเป็นเอกสารประกอบการสอน ได้แก่ แผนการสอน โครงการสอน คู่มือครู ฯลฯ เป็นต้น

4. เอกสารคำสอน หมายถึง เอกสารคำบรรยาย หนังสือเรียนหรืออุปกรณ์ที่ใช้สอนวิชาใดวิชาหนึ่ง ที่มีเนื้อหาสาระสมบูรณ์ครบถ้วนเต็มตามหลักสูตรการเรียนการสอนของวิชานั้น ลักษณะเป็นคำบรรยายของครูผู้สอนได้นอกจากเนื้อหาสาระแล้วอาจประกอบด้วยจุดประสงค์การเรียนรู้ ความคิดรวบยอด กิจกรรมท้ายบท รวมทั้งการวัดผลและประเมินผลด้วย ถ้าเป็นเอกสารจะต้องจัดพิมพ์หรือโรเนียวและจัดทำเป็นรูปเล่มเช่นเดียวกับตำราหรือหนังสือทั่วไป ได้แก่ เอกสารคำสอนแบบหน่วยแบบเรียนสำเร็จรูป ชุดการสอน ฯลฯ เป็นต้น

5. บทความทางวิชาการ หมายถึง

เอกสารซึ่งเรียบเรียงจากผลงานทางวิชาการของตนเองหรือผู้อื่น
ในลักษณะที่เป็นการวิเคราะห์หรือเสนอแนวคิดใหม่ ๑
จากพื้นฐานทางวิชาการนั้น ๑
และให้ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารทางวิชาการ
ในสาขาวิชาที่เผยแพร่โดยสม่ำเสมอ
หรือในหนังสือรวมบทความทางวิชาการ
โดยการนำเสนอต่อที่ประชุมสัมมนาก็ได้

6. ผลงานวิจัย/วิเคราะห์

6.1 ผลงานวิจัย หมายถึง

ผลงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบและมี
ความมุ่งหมายที่ชัดเจนแน่เพื่อให้ได้มากซึ่งทฤษฎี หลักการ ปัญหา
วิธีการแก้ปัญหา การรับรอง หลักการหรือการพิสูจน์ทฤษฎี
ซึ่งนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการ
สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาโดยอาจเป็นการ
วิจัยในเชิงทดลอง การวิจัยเชิงสำรวจ
หรือการวิจัยเชิงทฤษฎีปฏิบัติการก็ได้
โดยมีลักษณะเป็นเอกสารที่มีรูปแบบของการวิจัยตามหลักวิชาการ

6.2 รายงานผลการวิเคราะห์ หมายถึง

เอกสารจากการศึกษาเรื่องหรือสิ่งต่าง ๑
ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนแล้วแยกแยะออกเป็นส่วนย่อย
เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องนั้น ๑ ง่ายขึ้น
โดยการกำหนดเรื่องที่จะศึกษาขอบเขตของเรื่องที่แน่นอน
วิธีการศึกษาประเด็นที่แยกแยะออกเป็นส่วนย่อย
ขอมูลรายงานอย่างกว้างขวาง มีตัวอย่าง แผนภูมิ
ตารางหรือการคำนวณทางสถิติประกอบและควรถือเป็นเอกสารอ้างอิงได้

ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นที่ 1 : กำหนดปัญหา ภูมิหลัง ความมุ่งหมาย
(Introduction)

ขั้นที่ 2 : เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย (Re

related Literature)

ชั้นที่ 3 : วิธีการดำเนินการ

การเลือกกลุ่มตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองใช้เครื่องมือ
วิธีรวบรวมข้อมูล วิธีวิเคราะห์ (Research Methodology)

ชั้นที่ 4 : ผลการวิเคราะห์ (Research Results)

ชั้นที่ 5 : สรุป อภิปรายผลและขอเสนอแนะ (Conclude
Discuss and Recommendation)

7. งานแปล หมายถึง

ตำราหรือหนังสือที่แปลมาจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่งได้ใจความถูกต้องตามฉบับเดิม ให้สื่อความหมายเป็นที่เข้าใจแก่ผู้อ่าน และเรียบเรียงตลอดจนปรับปรุง รายละเอียดให้เหมาะสมในกรณีที่เป็นงานแปลนี้

อาจแปลจากตำราหรือหนังสือเล่มใดเล่มหนึ่งหรือแปลเฉพาะบางตอนของตำราหรือหนังสือหลายเล่มแล้วนำมารวบรวมเป็นเล่มก็ได้

8. รายงานการศึกษาคนควา หมายถึง

เอกสารจากการศึกษาคนควาเรื่องเกี่ยวกับวิชาที่สอนหรือวิชาในภาคปฏิบัติ โดยการแสวงหาความรู้จากตำรา หนังสือ บทความทางวิชาการและจากการเข้าร่วมสัมมนา

การอภิปรายและการทดลองหรือในที่ปฏิบัติและจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงวิธีการสอนหรืองานที่ปฏิบัติในหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ เช่น การเสนอวิธีการสอนหรือการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้ผลดียิ่งขึ้นแล้วเสนอเป็นเอกสารรายงาน

กรณีที่มีการศึกษาคนควาเพื่อจัดทำวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นสื่อการเรียนการสอน ก็ให้ส่งตัวอย่างวัสดุอุปกรณ์นั้นมาเป็นหลักฐานด้วย

9. สื่อการเรียนการสอน หมายถึง

สื่อการเรียนการสอนประเภทหนึ่งมีลักษณะเป็นอุปกรณ์ที่ผลิตออกมาใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาใดวิชาหนึ่ง เพื่อช่วยเสริมสร้างการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผลงานทางวิชาการลักษณะนี้จะต้องมีเอกสารประกอบด้วย

10. รายงานโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน

หมายถึง

โครงการที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสาขาวิชาที่สอนหรืองานที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษา โดยระบุเหตุผลหรือความจำเป็น
วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายและผลกระทบอื่น
และประโยชน์ต่อนักเรียนนักศึกษาศึกษาทั่วไป ทั้งนี้
จัดทำเป็นเอกสารเสนอขอมูลดังกล่าวอย่างละเอียด

11. ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น ๆ หมายถึง
ผลงานอย่างอื่นที่มีใช้ผลงานทางวิชาการตามขอ 1-10
โดยปกติหมายถึงสิ่งประดิษฐ์ หรืองานสร้างสรรค์ที่มีคุณค่า เช่น
เครื่องทุนแรง ผลงานด้านศิลปะ ฯลฯ